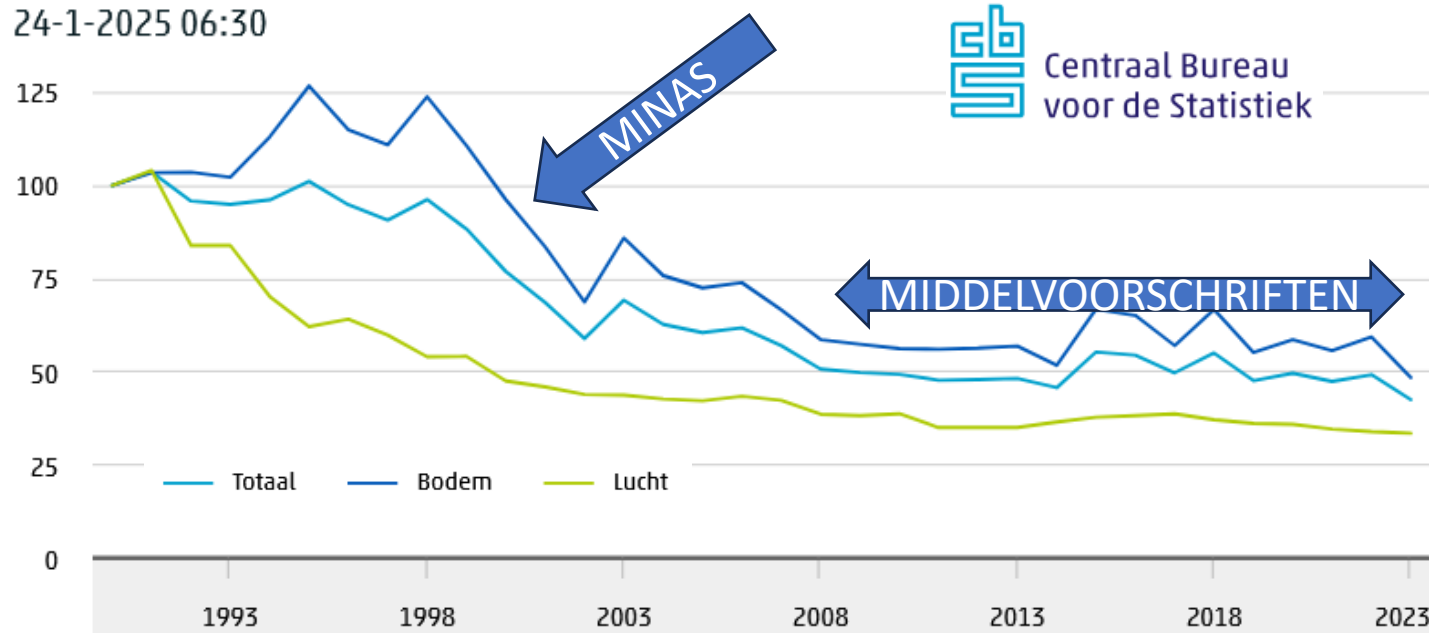

ADVIES CIE REMKES en de ACTUALITEIT

17 feb 2025
Stikstofdeken slechten
www.deboeraantheroer.nl

Laagste stikstofoverschot landbouw sinds 1990

Datum 14 februari 2025
Betreft Contourenbrief bedrijfsspecifieke emissienormen stikstof en broeikasgassen

Boeren komen nu zelf met gebiedsplannen

Redactie
Rochus Kingmans
freelance redacteur

De juiste landbouw op de daarvoor geschikte gronden

Boeren in veel gebieden slaan de handen ineen. Samen met andere belanghebbenden maken ze concreet hoe ze kunnen bijdragen aan opgaven die er zijn voor hun gebied. En welke beloning ze nodig hebben. De energie en de wil zijn er, maar het grote geld ontbreekt nog, evenals een landelijke visie. “Met alleen boeren, lokale overheden, marktpartijen en burgers redden we het niet.”

Webinar Van kalenderlandbouw naar doelsturing

= Simplification

NIEUWS AKKERBOUW TITIA TILMA 05 FEB 2025 OM 07:30UUR

Wat speelt er op het boerenerf als het gaat om nitraatuitspoeling? Wat doen we al en waar liggen nog kansen? Tijdens dit webinar van BO Akkerbouw en Nieuwe Oogst op 4 maart ligt de focus op de sectoraanpak nitraat, die de brancheorganisatie samen met haar leden heeft ontwikkeld.

De ASB van CIE REMKES in de Contourenbrief 14-2- 25

“Doel is de stoffenbalans inzetten voor afrekenbare doelsturing voor N,P en CO2 eq”

Stoffenbalans

Bij de Kamerbrief over bedrijfsgerichte doelsturing (Kamerstuk 30 252, nr. 176) zit een Actieagenda voor de doorontwikkeling van de stoffenbalans. Het doel is dat we de stoffenbalans kunnen inzetten voor afrekenbare doelsturing voor de onderwerpen stikstof, broeikasgassen, nitraat en fosfaat. Zoals aangegeven in mijn antwoord op de Kamervragen met het kenmerk 2025Z00615 zal ik hierbij ook kijken naar de ervaringen die in Duitsland worden opgedaan met de 'Stoffstrombilanzen'. In 2025 starten we met pilots om de systematiek voor de stoffenbalans te vervolmaken voordat we deze grootschalig kunnen uitrollen en afrekenbaar in kunnen zetten. Ook zijn we nog bezig om rekenregels, de kritische prestatie indicatoren (KPI's) en de gewenste bedrijfsinspanningen vast te stellen, zodat op basis van robuuste data stoffenbalansscores kunnen worden berekend. Daarnaast zijn er goede afspraken nodig, bijvoorbeeld over gegevensuitwisseling, met onder andere ketenpartijen en andere overheden. Daarna kan de stoffenbalans worden uitgerold om melkveehouders te informeren over hun score. Andere sectoren, zoals de akkerbouw volgen daarna. Naar verwachting zal dit informeren al een impuls geven om de uitstoot van emissies van ammoniak en broeikasgassen binnen de melkveehouderij te verminderen. Om dit goed zichtbaar te maken wordt ervoor gezorgd dat de inspanningen die melkveehouders doen om een betere stoffenbalansscore te krijgen goed landen in nationale monitors, zoals de NEMA (National Emission Model Agriculture) en de KEV (Klimaat- en Energieverkenning).

17 feb 2025
Stikstofdeken slechten
www.deboeraanhteroer.nl

**Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof**

Datum 14 februari 2025
Betreft Contourenbrief bedrijfsspecifieke emissienormen stikstof en
broeikasgassen

Ons kenmerk
DGLGS / 96535513

Pagina 7 van 9

Ons kenmerk
DGLGS / 96535513

De ASB uit het ADVIES CIE REMKES = de “Stoffstrombilanz” uit Duitsland

Stoffstrombilanz: Mehr Transparenz über Nährstoffe in landwirtschaftlichen Betrieben

Ziel der Stoffstrombilanz ist es, Nährstoffflüsse in landwirtschaftlichen Betrieben transparent und überprüfbar abzubilden. Die Stoffstrombilanzverordnung regelt in diesem Sinne, wie landwirtschaftliche Betriebe mit Nährstoffen umgehen müssen und wie betriebliche Stoffstrombilanzen zu erstellen sind (im Sinne des § 11a Absatz 1 und 2 des Düngegesetzes).

Bundesministerium
für Ernährung
und Landwirtschaft

Für wen gilt die Stoffstrombilanzverordnung

Seit dem 1. Januar 2023 gilt die Verordnung

Hintergrund

Die Stoffstrombilanz, die zukünftig als Nährstoffbilanz bezeichnet werden soll, erfolgt methodisch nach dem Prinzip einer Hoftorbilanz. So betrachtet sie gesamtbetrieblich die Nährstoffe (Stickstoff und Phosphor), die in den Betrieb hineingehen (mit Düngemitteln, Futtermitteln, Tieren, Pflanzgut usw.) und aus dem Betrieb wieder herausgehen (mit pflanzlichen und tierischen Erzeugnissen, Wirtschaftsdüngern usw.). Die Differenz beider Größen ergibt den entsprechenden Bilanzsaldo des betrachteten Nährstoffs (Input zu Output) und damit auch die Effizienz des Nährstoffeinsatzes. Mithilfe von bereits im Betrieb anfallenden (Buchführungs-)Daten sowie bekannten Richtwerten aus der Düngeverordnung (DüV) kann die Stoffstrombilanz belegbasiert erstellt werden. Mit bereits vorhandenen Daten aus der DüV im Betrieb kann sie auch betriebsindividuell bewertet werden. Zusätzlich haben sich von den Ländern und der Privatwirtschaft entwickelte digitale Programmlösungen zur Umsetzung der StoffBilV etabliert und erleichtern die Erfassung und Auswertung der erforderlichen Daten. Die geplante Änderung der StoffBilV soll im Sinne einer bürokratiearmen Umsetzung zur Vereinfachung und Mehrfachnutzung anfallender betrieblicher Daten beitragen, z.B. mit der Angleichung und Verlängerung von Fristen.

17 feb 2025

Stikstofdeken slechten

www.deboeraanteroer.nl

Data uit de financiële boekhouding

Benutting digitale programmatuur

Verminderen regeldruk

<https://www.bmel.de/DE/themen/landwirtschaft/pflanzenbau/ackerbau/stoffstrombilanz.html>